ROČ. I. Č. 3.

REPUBLIKA

26. II. 1919

Vlast. Rada

Cena 60 hal.

MILOSLAV JIRDA:

DÍVKA.

Večer
k temenům hor se navršil.
Po lesích rozsil modravé světlo
a v zamlklý klín pohorských kopců
zlehoučka musselín natkal...
Nehnuté stromoví,
nehnul se u cesty potůček...
Nehybný večer srpnový
ustrnul nad městy...

Ubledlá hvězda omžená,
— jediná hvězda —
zelenavým přísvitem se v očích rozzářila,
zelenavým přísvitem v srdci rozsvětlila.
A srdce mé — srdce nevěsty
k oltáři jdoucí;
a srdce mé — srdce nevěsty
k oltáři poklekající.

*

Srpnový večere,
jak sliboval's, víš?
Bělavý šat dívčiny zprudka vyrostlé
dříve přeběhl,
a první krůpěje se vysmívaly,
první zahučení se vysmívalo
zhaslým očím
i srdci,
ve kterém ostrý kámen se otočil...

KAREL VANĚK:

IDYLA POSCHODÍ.

Panu Janu Zrzavému.

Ó domy, mrtvé stromy,
ó slavíci elekričtí,
plechový ty měsíci!
(Na dalekých ulicích
toužil jsem po světicích
modrookých!)
Dnes večer čistý límec jsem si vzal,
vlasy si pěkně učesal
a čekal u okna otevřeného.

Tu přišlo ke mně poschodí mé,
kočička, vrabec a slepé štěně,
poschodí, které oživuje
schody a pavlač a nádobí,
na zemi rozložené:
tu byla světnice nad městem jako loď
odplouvající,
sen brány otvírající,
princezna hlubokých očí.

Listopad 1918 — únor 1919.

KAREL JESENSKÝ: POKOUŠENÍ OSUDU.

I.

U sv. Jiljí odbilo poledne.

Právník Jan Kříž vyšel z Klementina na náměstí před Novou radnicí. Chvilku postál, protože se musil vzpamatovat ze světla, jež mu zalilo oči. Všechen prach, který do sebe nabral za dopoledne v universitní knihovně, potřeboval teď vydýchat. Rozmávl se několikrát, takže ucítil, jak se vzduch kolem něho rozvířil, rozkolébal: pojď, ještě je v mém moři dost místa pro tebe, říkal.

Jan uposlechl lákání, vyběhl ze stínu a dal se šikmo přes náměstíčko do Husovy ulice.

Šel tak, jak měl ve zvyku chodit: zajímaje se o všecko, všímaje si všeho, opíjeje

PETŘÍK: ÚVAHA OBČANA PILNÉHO.

Řekne se to krátce,
však je to těžká práce.
Myslím totiž: politicky
orientovat se.

Nelze dnes se schovat,
chceš-li profitovat.
Který proud je dosti silný
bych moh lehce plovat?

Dřív být občan pilný
v lásce k vlasti silný,
byl ku blahu vezdejšímu
recept neomylný.

Ale dneska — běda,
říci se nic nedá,
než že možná najde člověk
který pilně hledá.

Máš tu na vybranou
s kterou chceš jít stranou.
Těžko vybrat však, když neznáš
věci, co se stanou.

Nalevo, či vpravo?
Kde mi bude zdrávo?
Státoprávní? Sociální?
Ubohá má hlavo!

PETŘÍK: MY CHCEME PŮDU!

(Dva soukromé dopisy vládě.)

I.

My všichni zde podepsaní (ti nad dvě stě korců),
majitelé usedlostí, dvorečků i dvorců,
hlasu pozvedáme proti činu, kterým hrozil
vlastizrádce, lupič, zloděj, palič, bratr Svozil.
Reformu že agrární lze provést zcela hladce
tímto způsobem, to nelze nijak domnívat se.
Ba naopak, přísaháme, že ten jeho počin
je vyložená vlastizrada a nejhorší zločin.
Neinformovaný jenom může věřit bludu,
že lze mezi chalupníky dělit naši půdu.
Nepokoje jen a zmatky z věci té by vznikly,
neboť oni vládnout statkem — prostě nejsou zvyklí.
My soudíme, že opačně lze tu postupovat,
chalupníkům políčka a pole zkonfiskovat.
A mezi nás zkušenější spravedlivě dělit
(tak je možno bez obtíží leckterý lán scelit).
Výnos polí tak by vzrostl i blahobyt lidu
a to všechno stalo by se jednoduše v klidu.
Z chalupníka stal by se pak dobrý deputátník,
brambory by dostal, kozu a nějaký zlatník.
Chtít Svozilův nápad provést — zisk by tu byl malý,
proti tomu spojíme se třeba s klerikály,
s Maďary a Němci z říše nebo třeba s Čínou.
A jestli se něco stane, je to jeho vinou.

II.

Milostpane pane presidente,
mám osm korců, a to snad není moc.
Teď člověk slyší všudy
o tom dělení půdy.
Radil jsem se se svou starou dneska celou noc,
jak to udělat a jak se to dovědět,
když nikdo člověku nechce povědět.
Náš starosta říká, že prý to bude,
a že prý dojde taky na ty chudé, ale víc nic.
Tak bych jich, milostpane pane presidente prosil,
že bych si jako z jara osil,
že by to snad šlo, ty dva korce knížecího,
co jsou vedle mýho
u lesa u tří borovic.
Nám ty dva korce docela stačí
a bude to kratší
než čekat, jak to udělá starosta.
(Odpustějí, ale on je to semizdá
pěkný ptáček.)
Aby jim dal pánbůh zdraví,
milostpane pane presidente.
S úctou Matěj Žáček.

POZNÁMKY.

Ztráty české literatury za války jsou daleko menší než ztráty literatur těch národů, kde umělci a spisovatelé m o h l i jíti v prvních řadách. Nicola Beauduin píše v posledním (6.—7.) čísle Bestauxova týdeníku La République Tchécoslovaque o padlých literátech francouzských: je jich na 400. U nás rána není tak nezacelitelná a naši spisovatelé také byli na vojně, ale buď se „ulejvali“ velmi vytrvale, nebo přebíhali (R. Medek). Několik jich bylo raněno, pokud vím, jeden padl (Ervín Taussig) a dva jsou dosud nezvěstní (Fr. Gelner a Fr. Taufer). *Mil.*

Dovídáme se, že šéfem činohry Nár. divadla stane se E. Vojan. Bývalý šéf činohry Jar. Kvapil prý bude jmenován vrchním ředitelem zestátněných — b i o g r a f ů v min. národní osvěty! *Ko.*

Rozjímání o plesích. Lecčehož bychom měli málo v republice. Ale plesů máme dost. Jsou různé: representační i nerepresentační, s čestným výborem i bez něho, s předtančením i bez předtančení, nóbl (pouze frak, kroje nepřípustny, dáma 44 K) i méně nóbl (frak-smoking, kroje nevhodny, dáma 33—22 K). Dekorace plesu I. třídy; předtančení (16 dam z přední pražské společnosti à 400 K = 6400 K), protektor, čestné předsednictvo, čestné

místopředsednictvo a čestný výbor (dosahuje až 116 údů). Na ples přicházejí cizinci a zástupcové dohodových mocností. Každému se hrají intrády a národní hymny. Slyšíme pětkrát Marseillaisu, pak angl. hymnu, při které už nedočkaví počínají tančiti, pochodovou hymnu italskou, při které už se tančí napořád (nikdo jí nezná a tančí se tak dobře „na šest"!). Japonskou hymnu nahradily zatím fanfáry z Libuše, ale doufáme, že příště uslyšíme i japonskou hymnu. Zda se bude i při ní tančiti, nevíme, a zda to půjde lépe mazurkou či valčíkem, těžko říci. *Lo.*

Mistr Úprka nepodepsal se na květnový manifest z důvodu, že vyzvání k podpisu zaslal mu kritik, který prý dokazoval, že naše tvoření vyvěrá z německého pramene. To p. Úprku tak rozčililo! A přece ten p. kritik „prohřešil" se jen slovem. Jsou jiní, kdož podobné důkazy, na př. že české malířství vyvěrá z mnichovského pramene, provádějí skutkem. Podívejte se na př. na poslední práce mistra Úprky! *Adar.*

Následkem technických obtíží nebylo možno tiskárně zhotoviti toto číslo včas, z kteréhož důvodu vychází o 3 dny později.

Konec redakční části.

Republika, nezávislý týdeník. Vydavatel a odpovědný redaktor Miloslav Novotný. Řídí redakční kruh.
Redakce a administrace: Král. Vinohrady, Lužická 40, II. p. Tiskem Grafie v Praze. Štočky J. Štence.
Vychází ve středu. Předplatné na ¼ roku 6 K, na ½ roku 12 K, na rok 24 K.